ФРАГ-МЕН-ТИ О СМИ-СЛУ

Одласци и наде

Пи-ше: Бра-ни-слав Ма-тић

„Оно што нас не уби-ја чи-ни нас ја-чим. Оно што нас уби-ја чи-ни нас стра-шно ја-ким.”

Ова ми-сао леб-ди над на-ма у да-ни-ма ка-да су, из-ме-ђу два бро-ја „НА-ЦИ-ЈЕ”, за-у-век оти-шла два не-за-ме-њи-ва при-ја-те-ља: Дра-гош и Ве-ли-мир.

По-сто-је љу-ди за ко-је тек кад оду схва-ти-мо ко-ли-ко су би-ли ве-ли-ки, ко-ли-ко су нам зна-чи-ли. Њи-хо-ву ло-гу ме-ри-мо не-ми-ло-срд-ном пра-зни-ном ко-ја је иза њих, ов-де, оста-ла. По-сто-је љу-ди за ко-је то зна-мо од-мах, већ на-кон пр-вог су-сре-та. Ве-ли-мир је био као ови пр-ви, Дра-гош као дру-ги.

Мир њи-хо-вим ду-ша-ма.

С КРА-ЈА, КАО КРА-ЈИ-НА

Де-сет го-ди-на по-сле. Лу-та-ју-ћа зе-мља ко-ја се пре-се-ли-ла из ге-о-гра-фи-је у исто-ри-ју, из про-сто-ра у вре-ме, из из-ве-шта-ја у мо-ли-тву. Крв ка-же: при-вре-ме-но. Уоста-лом, зар све на овом све-ту ни-је при-вре-ме-но? Зар сви ми ни-смо са-мо у про-ла-зу ка свом не-бе-ском за-ви-ча-ју? Зар све ово ни-је са-мо бор-ба за ме-сто ко-је нам та-мо при-па-да, бор-ба ко-ја се, као и сва-ка, мо-же из-гу-би-ти? Ра-зум, пак, тај до-сад-ни ра-чун-џи-ја, ћу-ти. Не из-ја-шња-ва се. Ве-ран је се-би, не бр-за. Др-жи све кар-те у игри, јер је та-ко ра-зум-ни-је. Дру-жи се с на-шим стра-хо-ви-ма и ма-ло-ду-шно-сти-ма, при-ја му флер-то-ва-ње са кон-фор-ми-змом, пред-ви-дљи-во-шћу, про-се-ком. Он њих оправ-да-ва, они ње-га хра-не. Али до-вољ-на је са-мо јед-на ве-ли-ка утак-ми-ца, јед-на ве-ли-ка по-бе-да ко-ја је ви-ше од спор-та, по-пут оне не-дав-не по-лу-фи-нал-не у То-рон-ту, да и ра-зум ски-не ше-шир пред за-и-гра-лим ср-цем и на-кло-ни се. Та-да и ра-зум и ср-це, из-ми-ре-ни, зна-ју: све кар-те су још у игри. Ово је ма-ра-тон-ска тр-ка, ва-жно је оста-ти у се-длу. Ни-је слу-чај-но Ор-те-га и Га-сет до-ка-зи-вао да је спо-рт по-след-ња оаза древ-ног рат-нич-ког ду-ха у мо-дер-ној ни-хи-ли-стич-кој пу-сти-њи, у „уни-вер-зал-ној др-жа-ви ко-ју дик-ти-ра-ју ми-ли-јар-де љу-ди-мра-ва". По-след-ња од-бра-на Чо-ве-ка пред на-о-ру-жа-ним ин-ду-стри-јал-ци-ма, пред оп-се-нар-ским тр-го-вач-ким Го-ле-мом чи-ја сен-ка пре-ти да ће про-гу-та-ти свет.

Од Ви-дов-да-на до лет-ње Све-те Пет-ке, Кра-ји-на се са-би-ра-ла по Ср-би-ји.

Сва-ко је мо-гао ви-де-ти: та зе-мља још има име, суд-би-ну, го-вор, пој-мов-ник, стас, бо-ју очи-ју, до-ма-ћа ви-на од са-чу-ва-них чо-ко-та, за-чи-не, пе-сму, ту-гу ко-ја је об-лик на-де, бол ко-ји је знак да смо жи-ви. А то је до-вољ-но за че-ка-ње.

ПО-БЕ-ДА НАД ПО-БЕ-ДОМ

Пра-во је-ван-ђе-о-ско пра-во-сла-вље је не-у-ни-шти-во. Не-по-бе-ди-во, јер оно са-мо је по-бе-да. Не мо-же се са њим об-ра-чу-на-ти а да се фа-тал-но не пре-су-ди са-мом се-би, за-на-век. Схва-ти-ли су то, пре или ка-сни-је, ов-де или на дру-гој оба-ли, и ло-ши ту-ма-чи „ста-рих бо-го-ва", и Рим и Стам-бол и Беч, и нај-ви-ши про-та-го-ни-сти исто-ри-је из-не-ве-ра-ва-ња, и из-у-ми-те-љи апа-ра-ти-зо-ва-ног хри-шћан-ства, са ње-го-вим та-риф-ним си-сте-мом и от-ку-пом гре-хо-ва по-мо-ћу кре-дит-не кар-ти-це.

То нај-спо-ри-је схва-та-ју ма-лец-ни кне-же-ви ово-га све-та, или се нај-те-же с тим ми-ре, ту-жни са-тра-пи ка-квих је пу-но сме-тли-ште исто-ри-је. До-би-ли смо два све-жа до-ка-за за ту пра-ста-ру исти-ну. За-то-че-ње и скр-на-вље-ње ар-хи-е-пи-ско-па охрид-ског и ми-тро-по-ли-та скоп-ског Јо-ва-на Ше-стог (Вра-ни-шков-ског), те на-ја-ву на-сил-ног укла-ња-ња Цр-кве Све-те Тро-ји-це на вр-ху пла-ни-не Ру-ми-је, из-над Ба-ра.

УДАВ И ЗЕЦ

Зна-те ли поуч-ну при-чу о уда-ву и зе-цу? За-ни-мљи-во је ослу-шну-ти је још јед-ном, има-ју-ћи на уму и жи-вот и по-ли-ти-ку.

У за-тво-ре-ној про-сто-ри-ји на-ђу се удав и зец. Удав ле-жи на сре-ди-ни, не мр-да, ћу-ти. Гле-да. Зец, пре-по-зна-ју-ћи опа-сност сво-јим зеч-јим ср-цем, по-чи-ње да бе-жи у круг. Кра-јич-ком ока ви-ди: удав се не по-ме-ра. Зец тр-чи још бр-же. Све исто. Тр-чи још бр-же. Нај-бр-же. Круг се скра-ћу-је, сли-ке се ко-ме-ша-ју и ма-гле. Зец, нај-зад, па-да од из-не-мо-гло-сти. А удав, цап, про-гу-та га.

Ис-при-чао ми је сво-је-вре-ме-но ову при-чу је-дан срп-ски пи-сац, твр-де-ћи да је Ко-шту-ни-ца удав, а Ђин-ђић зец. Да-нас, по-сле све-га, не ве-ру-јем да је та-ко. Али и сад ви-дим мно-штво рас-тр-ча-лих зе-че-ва. За-ми-шљам, по-не-кад, да је Ср-би-ја као тај удав. Ко ће он-да, јед-ном, би-ти зец? **<**

(Август 2005)

За хвал ност

Ве-ли-ки број чи-та-ла-ца из зе-мље и ра-се-ја-ња ја-вио нам се на-кон из-ла-ска пр-вог (пи-лот) бро-ја, ис-ка-зу-ју-ћи сво-ју по-др-шку, охра-бре-ња и са-ве-те. Бу-ду-ћи да ни-смо у мо-гућ-но-сти бр-зо сва-ко-ме по-на-о-соб да се за-хва-ли-мо, чи-ни-мо то на овај на-чин. Сви-ма, на све-му.

На-ша сна-га су на-ши чи-та-о-ци.